

Strategie předcházení školní neúspěšnosti

Školní neúspěšností žáka rozumíme žáka prospěchově velmi slabého, kterému hrozí z důvodu neprospěchu předčasné ukončení studia před vykonáním závěrečné či maturitní zkoušky. To je následně spojeno s vysokým rizikem nezaměstnanosti, vzniku závislosti na sociálních dávkách, chudoby, případně i sociálního vyloučení nebo rozvoje sociálně patologických jevů. U některých žáků jsou typické zároveň časté absence i neomluvené hodiny. Mezi ohrožené žáky řadíme i ty, u kterých došlo mezi klasifikačními obdobími k výraznému snížení prospěchového průměru.

Faktory školní neúspěšnosti

Školní neúspěšnost je vymezena řadou faktorů, především osobností a zdravotním stavem nezletilého, dále rodinným a mimoškolním prostředím a výchovně vzdělávacím procesem ve škole. Při řešení školní neúspěšnosti je nezbytná spolupráce školy, dalších odborníků, rodiny a samotného žáka. Podpora rodiny je v tomto procesu nenahraditelná i s ohledem na volbu budoucího povolání a budoucí život. Jedná se o tyto faktory:

- osobnost dítěte - snížená inteligence, poruchy učení, nedostatečná paměť, emoční labilita, nízká odolnost vůči zátěži
- poruchy chování
- zdravotní problémy žáka - dlouhodobá absence
- změna ŠVP v důsledku přestěhování, přechodu na jinou školu
- nepodnětné rodinné prostředí, střídavá péče
- dítě ohrožené sociálně nežádoucími jevy (zhoršená rodinná situace, šikana, domácí násilí)
- dítě – cizinec

Řešení školní neúspěšnosti

Základní podmínkou prevence školní úspěšnosti je pozitivní klima školy, důvěra žáků a rodičů k učitelům a aktivní přístup a zájem učitelů o žáky.

Na žákovu neúspěšnost upozorní vyučující jednotlivých předmětů třídního učitele. Ten kontaktuje rodiče, nabídne osobní jednání a přítomnost poradenských pracovníků školy (výchovný poradce, metodik prevence rizikového chování). Na počátku řešení školní neúspěšnosti je nutná správná diagnostika příčin – analýza žákových možností, posouzení jeho učebního stylu, vzdělávacích potřeb a osobních postojů ke škole.

Základem řešení je vzájemná spolupráce všech zúčastněných, kteří mohou s žákem pracovat – to jsou učitel, třídní učitel, výchovný poradce, metodik prevence, pracovníci školských poradenských zařízení a rodiče.

U žáků se speciálními vzdělávacími potřebami: Je nutná kvalitní odborná diagnostika, na základě které pak škola zpracuje žákovi vhodná podpůrná opatření. Ta jsou volena individuálně na základě doporučení poradenských zařízení.

- Individuální přístup (motivace, respektování osobního pracovního tempa, vhodné metody a formy práce)
- Poskytování individuálních konzultací a doučování
- Vypracování plánu pedagogické podpory
- Vypracování IVP

U všech žáků:

- Zjištění příčin neúspěšnosti
- Nabídka doučování, konzultace
- Vytvoření podpurného studijního plánu k doplnění či zvládnutí učiva, zpracování dílčího harmonogramu, aby žák získal pocit, že lze vše zvládnout (zejména u žáků s vysokou absencí)
- Zadávání pravidelných úkolů v přiměřeném rozsahu pro domácí přípravu žáka
- Umožnit plnění zadaných úkolů i ve volných hodinách ve škole, poskytnout k tomu i školní pomůcky, počítač apod.
- Pravidelný kontakt s rodiči žáka, je-li tam zájem i z jejich strany
- Pracovat s klimatem třídy a začleňování těchto žáků do kolektivu
- Při selhání výše popsaných opatření pak motivovat žáka k opakování ročníku

Pravidelně každé čtvrtletí vyhodnocovat na pedagogické radě situaci ve vzdělávání žáků, konkretizovat žáky ohrožené školní neúspěšností, dohodnout s nimi potřebné strategie a seznámit s tím zákonné zástupce žáků.

U žáků v závěrečném ročníku studia :

- Pravidelná docházka na výuku
- Trénink dovedností k vykonání jednotlivých částí závěrečné či maturitní zkoušky
- Zvládání zátěžových situací souvisejících – nácvik samostatného projevu před publikem, časově omezené provádění úkonů apod.
- Intenzivní a dlouhodobé opakování a procvičování znalostí

U ubytovaných žáků na domově mládeže: Zákonné zástupce v týdnu školní docházky nahrazuje vychovatel/ka. Pravidelně sledují prospěch žáků a v případě potřeby po dohodě se zákonným zástupcem stanoví ubytovaným žákům omezení osobního volna na úkor zintenzivnění školní přípravy.

- Vychovatel/ka pravidelně spolupracují s třídním učitelem a výchovným poradcem.